

MALALAI JOIA pàg.8

La diputada més reivindicativa d'Afganistan

El 27 d'octubre, Malalai Joya, la diputada més jove del parlament d'Afganistan va informar als estudiants de la UAB sobre l'alarmant situació del seu país.

NOSTRUM pàg. 4

Els voluntaris de la FAS es troben durant un cap de setmana

FORMACIÓ pàg.2

Estàs interessat en obtenir crèdits de lliure elecció? Apunta't al cicle de Primavera!

La Cooperació Universitària es debat a la UAB

Més de 450 assistents debaten i reflexionen sobre les oportunitats i reptes de la cooperació universitària per al desenvolupament al IV Congrés Universitat i Cooperació

Acte d'inauguració del IV Congrés Universitat i Cooperació al Desenvolupament

Els dies 12, 13 i 14 de novembre va tenir lloc a la UAB el IV Congrés Universitat i Cooperació, organitzat per les universitats catalanes. Durant les jornades, la comunitat universitària va debatre i reflexionar sobre les oportunitats

i reptes de la cooperació universitària per al desenvolupament, compartint experiències i analitzant la qualitat de la Cooperació Universitària

A l'acte de clausura, en Rafael Grassa, president del comitè

científic, va comunicar als més de 450 assistents que molts dels reptes del III Congrés s'han assolit, però que encara queda molta feina a fer. La cinquena edició del congrés serà organitzada per les universitats andaluses.

Els reptes de la Salut Global

La conferència inaugural del congrés va anar a càrrec del Dr. Pedro Alonso, director del Centre de Recerca en Salut Internacional de Barcelona (Hospital Clínic), qui ens va impactar amb una xerrada sobre els reptes de la Salut Global. Alonso va presentar una visió general del panorama actual i va tractar en profunditat el paper i reptes de les universitats. El Dr. Alonso va acabar la ponència recordant-nos un contundent missatge de Martir Luther King Jr: "La veritable compassió és més que regalar una moneda a un sense sostre, es tracta de veure que un edifici que produeix captaires necessita reestructuració"

Estades Solidàries

Potser t'has plantejat alguna vegada participar en unes estades solidàries en un país del Sud.

Atreveix-t'hi i aprofita la millor oportunitat per conèixer altres realitats i per viure experiències, per escoltar altres

veus, per compartir i aprendre de la diferència. Hi ha entitats i ONGD's que t'ofereixen gran diversitat d'opcions, com ara camps de treball, brigades d'acompanyament o altres iniciatives similars a l'Àfrica, Amèrica Llatina, Àsia i/o Europa.

Us esperem a les xerrades informatives que organitzem cada any, en les quals convi-

dem aquestes entitats per tal que us expliquin les seves propostes. Les sessions d'aquest curs estan previstes pel 15 de gener i l'11 de març de 2009 a les 13.00 hores, i es duran a terme a la Sala d'Actes de l'Edifici d'Estudiants (ETC), al costat del cinema.

Apunta't a viure un estiu solidari!!

Visita l'àrea universitària a xarxanet.org

Coneix tota l'actualitat sobre el món associatiu i del voluntariat de Catalunya. I molt més:

- Agenda d'activitats, esdeveniments i subvencions
- Agenda de formació i cursos
- Articles d'opinió (participació, joventut,...)
- Serveis d'Assessorament gratuïts per a entitats
- Coneixements útils per a les associacions
- Registre i cercador d'entitats
- Notícies de diversos sectors i àrees

www.xarxanet.org/xarxanet/universitari

Genère i VIH

El VIH afecta a dones i homes de forma diferenciada, tenir en compte aquestes diferències és tenir en compte les necessitats específiques de cada persona

Taller "Dones amb VIH", Cicle de la Dona 08/09.

L'associació **Creació Positiva**, entitat que treballa amb persones amb VIH desde la perspectiva de gènere, es va apropar a la UAB per conduir el taller del Cicle de la Dona (Cicle de Tardor) "Dones amb VIH", organitzat per la Fundació Autònoma Solidària i celebrat el passat 2 de desembre a la Facultat de Ciències Polítiques.

El gènere és un aspecte que impregna les nostres vides des d'abans de néixer. L'assignació d'un sexe determina immediatament l'assignació del gènere, que comporta l'incorporació d'una sèrie de mandats del que ha de ser una dona i el que ha de ser un home, o el que és el mateix, com ens hem de

comportar (pensar, sentir i fer) pel fet de ser dones o homes. El gènere es considera una construcció social i com a tal, la societat es vertebra sobre ella.

El gènere també afecta a la nostra salut, tenint en compte que els conceptes de salut/malaltia no deixen de ser també construccions. Quan parlem de gènere i VIH parlem de com es relacionen els constructes socials relatius al gènere i a la salut, i en concret a la percepció que la societat té sobre la infecció de VIH/SIDA.

La pandèmia del VIH/SIDA reflexa clarament les desigualtats socials en tots els àmbits i com aquestes desigualtats afecten a la prevenció i l'atenció de les persones. Els mandats de gènere són un factor de vulnerabilitat que pot determinar

una major probabilitat d'infectar-se de VIH atès que dicten una sèrie de comportaments a homes i dones que poden exposar-les/los a situacions de risc d'infecció. A més, les desigualtats de poder entre homes i dones condicionen la informació i influeixen en la presa de decisions, entre elles les quals tenen a veure amb la salut sexual. Per tot això creiem que la perspectiva de gènere en VIH pot ser una eina útil per a donar resposta a les necessitats específiques d'homes i dones així com per a promoure canvis socials encaminats al eliminar aquells factors que vulnerin els drets humans.

Maria Luisa García
Creación Positiva
www.creacionpositiva.net

PARTICIPA AL CICLE DE PRIMAVERA!

cicle de primavera	febrer 09	17	TALLER	Dinamització d'activitats de grup	di	18.30-19.30 h.	4 hores
		19	CINEMA	Mutilació genital femenina: "Moolade" ⁽¹⁾	dj	18.30-19.30 h.	2,5 hores
		24	TALLER	Resolució de conflictes en un grup	di	18.30-19.30 h.	4 hores
	març 09	3	PONÈNCIA	Situació del sistema penitenciari en el compliment de les penes	di	12.00-14.00 h.	2 hores
		10	TALLER	Accessibilitat universal	di	18.30-19.30 h.	4 hores
		12	CINEMA	Dones discriminades: "Positius" ⁽¹⁾	dj	18.30-19.30 h.	2,5 hores
	abril 09	16	PONÈNCIA	Els drets de les dones amb discapacitat ⁽¹⁾	di	12.00-14.00 h.	2 hores
		21	TALLER	El cos i la comunicació	di	18.30-19.30 h.	4 hores
		29	PONÈNCIA	Dones i altres realitats: treballadores sexuals, transsexuals i VIH (taula rodona)	di	12.00-14.00 h.	2 hores
	maig 09	5	TALLER	Situació normativa actual en matèria de drets. Especial protecció de la dona ⁽¹⁾	di	18.30-19.30 h.	4 hores
		12	PONÈNCIA	Aules d'acollida o Espais de Benjamins Educatius?	di	12.00-14.00 h.	2 hores
		13	PONÈNCIA	Què és la Mutilació Genital Femenina? ⁽¹⁾ Propostes per a un abordatge preventiu	di	12.00-14.00 h.	2 hores
		14	CINEMA	Discapacitat intel·lectual i controvèrsies: "León y Olvido"	dj	12.00-14.00 h.	2 hores

Participa al Cicle de Primavera! Des del 17 de febrer i fins al 14 de maig trobaràs xerrades, tallers i cinefòrums en els que podràs participar de manera activa i gratuïta. De bon segur que no et deixaran indiferent! Seguirem parlant de temàtiques relacionades amb l'àmbit de la justícia, organitzarem activitats de dinamització de grups i aprendrem a conèixer com comuniquem amb el nostre cos. A més, podràs aconseguir crèdits de lliure elecció. Si vols més informació, **entra a la nostra pàgina web www.uab.cat/fas o vine a l'Espai Solidari a la Plaça Cívica.**

Testimoni del cicle de tardor

Gemma Estrella va ser una de les participants del Cicle de Tardor i ens ha volgut deixar el seu punt de vista com a assistent.

"El cicle de tardor que ha organitzat la Fundació Autònoma Solidària aquest any ha estat una molt bona alternativa a l'oferta acadèmica més convencional.

A través de xerrades, pel·lícules i tallers hem treballat alguns temes que difícilment tenen cabuda al pla d'estudis de la majoria de carreres. De tot plegat jo destacaria l'eix de la dona, especialment el taller sobre dones amb VIH. Fora d'aquest eix temàtic destaco, i amb estrelleta, els tallers de Comunicació personal i escolta activa i el de Maneig de les emocions en les relacions interpersonals. Tot i que quatre hores no donen per a molt, van sortir reflexions interessants i varem poder adquirir eines per treballar les nostres emocions i comunicar-nos amb el nostre entorn".

Empenta! Publicació trimestral de la Fundació Autònoma Solidària

Fundació Autònoma Solidària
Plaça Cívica - Campus de la UAB
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 47.15 | Fax. 93 58140 42
fas.voluntariat@uab.cat
www.uab.cat/fas

Equip de redacció: Equip de voluntariat de la FAS, Marta Pulgar, Valentina Saini, Lledó Vitores.
Coordinació: Marta Pulgar, Lledó Vitores

**Fundació
Autònoma Solidària**

UAB CAMPUS

Dipòsit legal: B-3041-2002

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Governació
i Administracions Públiques**

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN,
POLÍTICA SOCIAL Y DEPORTE

POR SOLIDARIDAD
OTROS FINES DE INTERÉS SOCIAL

Per una universitat respectuosa

Durant la Setmana de la Mobilitat una campanya de sensibilització ens recorda la importància de respectar els aparcaments reservats per a persones amb mobilitat reduïda

La Marta estudia segon de Traducció i Interpretació a la UAB. Degut a la seva discapacitat, és usuària de cadira de rodes. Arriba cada dia a la UAB amb un vehicle adaptat conduït per les seves assistents personals. Ella, com a persona amb discapacitat, pot fer ús de les places reservades al Campus ja que té la targeta que es facilita des de l'ajuntament.

La legislació actual regula el nombre de places reser-

Dos punts menys...

Dos punts menys per aparcar en una plaça reservada per a persones amb mobilitat reduïda. A partir de gener, entrarà en vigor la modificació de llei per la qual aparcar en les places reservades per a persones amb mobilitat reduïda passarà de ser falta lleu a greu, per la qual cosa podrà comportar a qui ho faci la pèrdua de dos punts en el carnet de conduir.

Un dels aparcaments per persones amb mobilitat reduïda es troba ocupat

vades que ha d'haver als aparcaments, les mides que han de tenir i la seva ubicació. Aquestes, tenen un objectiu primordial: facilitar l'accés a edificis i serveis a les persones que presenten problemes de mobilitat. Per això, compleixen unes característiques específiques com una amplada mínima i una bona ubicació.

Garantir que aquestes places es mantinguin lliures més que una obligació legal, és una responsabilitat ètica. Per aquest motiu, entre tots aquells que accedim al campus amb cotxe hem de garantir el bon ús de les mateixes i sensibilitzar a aquells conductors que no respecten aquests espais. És cert, que en alguns

moments del dia, trobar aparcament és una feina àrdua i complicada. A vegades, només necessitem aparcar "una estoneta" a fer gestions ràpides: *només seran 10 minuts!* Aquesta és la resposta majoritària de moltes persones que fan un ús inadequat d'aquestes places. Doncs bé, en aquests "només seran 10 mi-

CARTELL DE LA CAMPANYA

nuts" un treballador no ha pogut arribar a la seva feina, un estudiant arribarà tard a classe i un altre no arribarà a un examen. Tot això per només 10 minuts.

En aquesta línia i amb la voluntat de sensibilitzar a la comunitat universitària de la importància de fer un bon ús de les places reservades per a persones amb mobilitat reduïda, des del PIUNE s'ha realitzat una penjada de cartells amb el lema: *"Per una societat respectuosa, cadascú al seu lloc"*.

Igualtat d'oportunitats per a tots els estudiants

La UAB va explicitar les principals línies d'actuació en matèria de discapacitat en un acte commemoratiu

Amb motiu del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat, celebrat el passat 3 de desembre, la UAB va organitzar un acte l'1 del mateix mes per a commemorar aquest dia i així donar a conèixer els resultats d'algunes de les actuacions que la universitat ha realitzat durant els darrers anys a través del PIUNE, Servei d'Atenció a la Discapacitat.

Durant l'acte es va commemorar el desè aniversari del *Reglament d'Igualtat d'oportunitats per a estudiants amb necessitats especials*, document que manté la seva vigència i que tracta l'atenció a la discapacitat des de totes les seves vessants.

La presidenta de la FAS va introduir l'acte

A l'acte van intervenir Mercedes Unzeta, presidenta de la FAS, Begoña Navarrete, directora de la FAS, així com la Fundación ONCE i altres agents de la UAB que treballen en coordinació amb el PIUNE.

La sessió va acabar amb un reportatge fotogràfic dels estudiants usuaris del PIUNE, acompanyat d'una emotiva interpretació musical a càrrec de Mar Garriga, estudiant de la UAB.

¿Quin ús fan de les noves tecnologies (TICs) els estudiants amb discapacitat?

Per resoldre aquesta pregunta i analitzar quines són les dificultats que troben els estudiants amb discapacitat a l'hora de fer-ne ús de les TICs en l'àmbit acadèmic, el PIUNE va posar en marxa un estudi. Els resultats van posar de manifest el gran desconeixement que alguns estudiants tenen de les tecnologies existents actualment i com aquestes els hi podrien facilitar el seguiment de les classes i l'accés al contingut acadèmic. Per altra banda, també es demostra la necessitat de fer una valoració individual dels estudiants per a identificar quins són els recursos tecnològics més adients segons la seva discapacitat. Per això, aquest curs el PIUNE ha dut a terme la primera edició del curs sobre **Accés a les noves tecnologies per a person-**

es amb discapacitat. Durant el curs, s'han realitzat 10 sessions dividides en tres itineraris: discapacitat visual, auditiva i física amb problemes de mobilitat. Els participants han conegut les darreres novetats en tecnologies accessibles existents. A més, han practicat i valorat com l'ús d'aquests recursos potencien les seves capacitats, redueixen el temps necessari per accedir a la informació i milloren, per tant, el seguiment acadèmic.

Per què encara tanquem els ulls?

LA FAS organitza una Fira Solidària d'entitats i una carpa informativa sobre temes de salut durant la Festa Major de la UAB'08

Performance reivindicativa d'Amnistia Internacional durant la FM UAB'08

Tres quartes parts dels governs del món han recorregut a la tortura en els últims tres anys. En comissaries i presons, en ciutats i pobles aïllats, els torturadors continuen destrossant la vida d'innombrables víctimes. Per a algunes, el resultat és una mort terrible. Per als sobrevivents, la vida mai torna a ser el que era. Hi ha cicatrius que es curen, però d'altres segueixen desfigurant el cos i la ment de les víctimes molt després d'acabada la tortura.

Per aquest motiu, Amnistia Internacional (AI) ha realitzat una publicació que es basa en els informes recents de tortura i maltractaments procedents de més de 150 països i ha engegat una important campanya de recollida

de signatures per acabar amb aquesta terrible injustícia.

Entre les víctimes s'hi troben presumptes delinqüents i presos polítics, dissidents i marginats, individus seleccionats per la seva identitat o per les seves creences. Entre ells hi ha tant homes com dones, nens o adults. **És necessari emprendre urgentment accions per a eradicar la tortura**, per això hem d'intentar recolzar la campanya mundial **Actua ja! Tortura, mai més** centrada en tres qüestions principals: prevenir la tortura, combatre la discriminació i acabar amb la impunitat. El seu objectiu és mobilitzar a persones de tot el món en un esforç col·lectiu per erradicar la tortura de la Terra.

Per la seva banda, el grup de voluntaris d'Amnistia

Internacional de la UAB va superar el rècord estatal de l'entitat de recollida de signatures en un esdeveniment públic durant la Festa Major de la UAB 08. També participaren a la Festa Major informant i sensibilitzant a la comunitat universitària. Intermón Oxfam va portar un mural participatiu pel clima. Aspace Esports va fer una demostració d'esports adaptats amb cadira de rodes. També van ser-hi les entitats IBN Batuta, Mujeres de Burkina, Ciutadans de Guinea, Aldees Infantils, SOS Racisme, Consell Nacional de Joventut de Catalunya i Federació Catalana del Voluntariat Social.

Grup de voluntaris d'Amnistia Internacional de la UAB

El grup d'AI de la UAB, donarà que parlar

Nietzsche va dir que la veritat és aquesta forma d'error sense la qual el subjecte pensant no pot viure. No som lliures de plantejar-nos la qüestió "veritable/ fals": ser íntegre en aquest punt suposaria la nostra fi, perquè hauríem de dur l'ètica i els raonaments fins a les seves últimes conseqüències. Som una humanitat gestual, dramàtica, que prefereix veure ganyotes a escoltar proves. Quan varem buscar no enganyar-nos pel

que es refereix a la veritat, varem acabar autoliquidant-nos, desapareixen les conviccions absolutes per a donar pas a una relativitat on tot és igualment plausible, versemblant. Per això preferim la dramatització dels grans posicionaments, per que ens permeten viure saludablement enganyats i el voluntariat en causes socials, no és l'excepció.

Cauhtemoc Castellanos
Voluntari Grup AI UAB

La trobada més esperada

Preparant-se per un cap de setmana ple d'activitats! Així es trobaven els voluntaris, becaris, practicums i treballadors de la FAS el divendres 28 de novembre abans de marxar al Nostrum, la trobada anual de tots i cadascun dels membres de la Fundació, que aquesta vegada es van reunir a l'alberg In&Out de Collserola. Allà van passar dos dies plens d'activitats que van servir per compartir experiències i establir més llaços de confiança entre ells. Així ho comentaven els voluntaris que van assistir aquest cap de setmana, com l'Albert González, qui va opinar que "l'experiència del Nostrum va resultar molt enriquidora, tant a nivell de grup com a nivell personal". Aquesta experiència va ser molt benefi-

ciosa, segons l'Albert, perquè els va permetre "conèixer als demés grups de la FAS i compartir visions i idees amb persones que tenen les mateixes inquietuds i ganes de canviar el món".

Per la seva part, Giovanni Rossi, voluntari europeu de la FAS, va estar d'acord amb l'Albert, perquè aquesta trobada li va permetre conèixer millor "altres voluntaris i els projectes de la FAS". A més, mitjançant activitats com la construcció d'un mural, les experiències de voluntaris d'altres anys i els jocs de nit, Giovanni va comprovar com "hi ha molts estudiants que s'entreguen al projecte". I si això és així és també en part gràcies a trobades com el Nostrum que fan que els membres de la FAS se sentin part d'un equip.

Una altra presó és possible

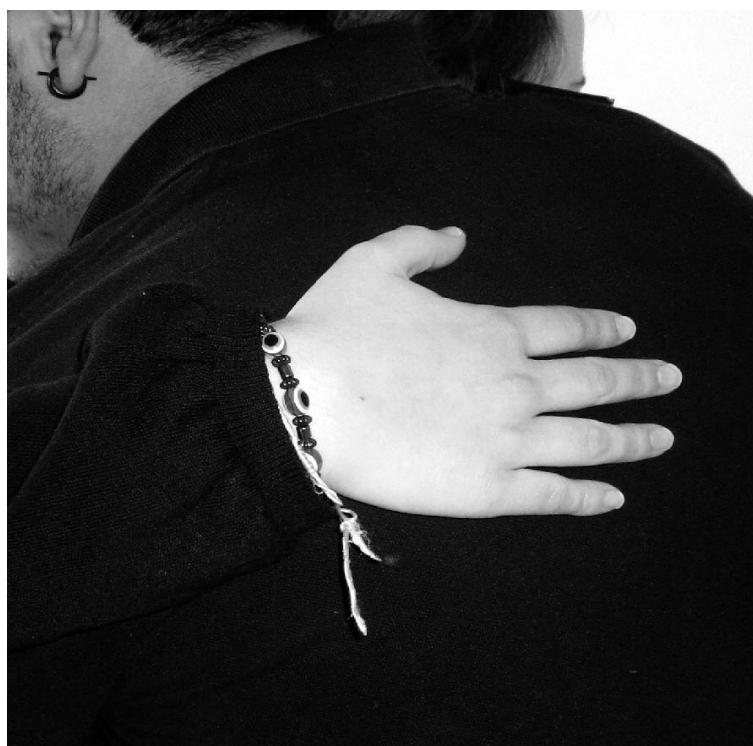
El centre penitenciari de Villabona, a Astúries, ens demostra que un model penitenciari alternatiu i diferent és viable, factible i real, i amb això, la vertadera reinserció social també

Que diuen els coordinadors del projecte?

"La societat no pot viure d'esquena a la presó". Així de rotund es va mostrar Faustino, un dels coordinadors de la "Unidad Terapéutica y Educativa" del centre penitenciari de Villabona, Faustino, qui va aprofitar la xerrada que van impartir a la UAB, organitzada per la FAS, per explicar els motius pels quals la societat ha d'implicar-se amb els models penitenciaris vigents. En primer lloc, no podem donar-li l'esquena a la presó per una qüestió de solidaritat, ja que als centres penitenciaris "tenim concinuatans que han estat víctimes de la societat" i en segon lloc per un tema de necessitat, ja que "si l'intern rep ressentiment i odi, quan surti al carrer ho farà pagar". Per tant, la conclusió ha de ser que "el reclus surti millor del que va entrar" i no es creï una "subcultura de presó".

Interns i professionals a la Facultat de Lletres de la UAB durant la xerrada informativa

Gest d'afecte entre companys

seus impulsors, Begoña i Faustino, juntament amb els professionals i amb els interns del centre li diuen la *Unidad Terapéutica y Educativa (UTE)*.

Es tracta d'un model de presó diferent, alternatiu, on els interns s'han d'enfrontar

El nivell mig de reincidència a les presons espanyoles és del 60%

amb la seva pròpia realitat, i si realment ho desitgen, aprendran a conviure amb tots els seus companys. Aconsegueixen una vertadera reinserció, com demostren les dades, que parlen per sí mateixes. Els

impulsors del centre van afirmar que "el nivell mig de reincidència a les presons espanyoles és del 60%, mentre que a Villabona se situa entre un 10 i un 25%; l'objectiu és aconseguir la reinserció a través de la formació, l'educació i el canvi de mentalitat". I d'altra banda, aconsegueixen una vertadera rehabilitació personal.

En aquesta presó desapareix el rol clàssic de funcionari i d'intern. A la UTE de Villabona tant reclusos com professionals treballen al mateix nivell, es donen suport, es recolzen i es preocupen que hi hagi una vertadera reinserció cap a l'intern, uns pel seu propi interès personal i d'altres per

la satisfacció que això implica a la seva vida professional, i sobre tot a la seva vida personal. Es tracta de "jugar tots al mateix terreny".

Si hem descobert l'existència d'aquest model de centre penitenciari, ha estat perquè una tarda, quatre interns, quatre professionals i dos dels impulsors del projecte es van seure davant d'alumnes, professors i

amb les drogues, tant per consum o per freqüentar amics que tractaven amb elles, una situació que els va portar a entrar en una espiral de delinqüència pràcticament sense adonar-se'n. Ara mostren satisfets el seu esforç per haver sortit d'aquest món, no tenen por a explicar la seva història, el que ara importa de veritat és que ho estan superant i que estan disposats a afrontar una nova vida.

De fet, algun dels interns comentava que "haver arribat a la UTE era el millor que li podia haver passat". Això només és una petita mostra del que significa aquest model, perquè amb el simple fet d'explicar la seva història, ja ens estan demostrant que existeix l'alternativa i que una altra presó sí és possible.

A la UTE interns i funcionaris treballen tots al mateix nivell

membres de la comunitat universitària per explicar, amb la valentia que els caracteritza, la seva pròpia història. Tots parlaven del seu passat, del seu filtreig

Grup 33, els importadors del model

La Plataforma Grup 33 és un moviment català format per un grup de persones implicades i interessades amb l'àmbit de la justícia. Un dia es van assabentar de l'existència d'una presó alternativa, diferent al que estem acostumats a entendre com a centre penitenciari, tot i que aquest model ja s'estava implantant des de 1992. Una vegada assabentats, van anar cap a Astúries per veure que es trobaven allà, si aquest model existia realment. Només van

haver d'arribar fins a Villabona per adonar-se'n que sí era possible un altre model de presó. A partir d'aquí han impulsat i han donat suport al projecte, que han portat fins a Catalunya per donar-lo a conèixer a la societat. Per això, van venir a la UAB. Però vertaderament, l'objectiu real és que tota la informació que es va escampant sobre el C.P. Villabona porti definitivament cap a una implantació progressiva d'aquest model a la resta de l'Estat.

A l'entrada et trobes amb una peixera on neden uns quants peixos de colors. A terra no es veuen papers ni cap escombraries. Tothom que passa per allà deixa les coses al seu lloc amb la més impecable de les educacions. Els homes parlen amb les dones i es troben en un espai comú, s'abracen quan els ve de gust o simplement es queden una estona parlant de qualsevol cosa.

De fet, quan travesses la porta per entrar, es respira harmonia, pau, tranquil·litat, però també esperit lluitador, ganes d'agafar la vida amb força i energia. Ningú ha d'amagar les seves emocions, no està permès ocultar la tristesa, ni l'alegria, tots els sentiments s'han d'exterioritzar.

Això es la viva mostra del que succeeix actualment al centre penitenciari de Villabona, a Astúries, concretament a 4 dels 10 mòduls de la presó. És el que els

La cooperació universitària, a debat

El Congrés va permetre detectar les oportunitats i desafiaments en el marc de la teoria i la pràctica de la cooperació per al desenvolupament universitària

Els dies 12, 13 i 14 de novembre la Universitat Autònoma de Barcelona va acollir el **IV Congrés Universitat i Cooperació al Desenvolupament**, coordinat per les universitats catalanes. El congrés va servir com espai de trobada per a la reflexió i el debat sobre els reptes i les oportunitats de la cooperació universitària per al desenvolupament (CUD). En l'actual context de consolidació de la universitat com a actor de cooperació, aquesta edició del congrés va abordar el tema de la qualitat de la CUD en el marc dels nous compromisos, tendències i eines de la cooperació per al desenvolupament.

Durant els tres dies del congrés es van realitzar cinc plenaris de caire científic sobre una visió crítica del desenvolupament, nous enfocaments i línies de treball en cooperació universitària, la qualitat de la CUD, la seva investigació i l'educació per al desenvolupament.

A banda dels plenaris,

Acte inaugural del IV Congrés Universitat i Cooperació

190 persones van presentar treballs de recerca en cooperació per al desenvolupament i experiències de projectes concrets. D'aquests, va haver-hi 130 comunicacions i 60 pòsters.

A més, un grup d'estudiants de la UAB va participar com a equip de suport de l'organització. "M'ha agradat

molt participar en el congrés, ha estat una forma de viure'l des de dins i una oportunitat per tractar personalment amb els participants i ponents. M'ha impactat molt escoltar tantes persones que treballen per canviar el món" declara Linda López, voluntària de la FAS i Membre del Grup de Suport.

Concurs de Tesis Doctorals

En el marc del IV Congrés Universitat i Cooperació i amb l'objectiu de contribuir a l'enfortiment i extensió de la CUD, es va celebrar el lliurament de premis del **III Concurs de Tesis Doctorals sobre Tecnologies per al Desenvolupament**.

Expositors i Exposició d'Algèria

Paral·lelament a les activitats del congrés va tenir lloc una fira d'expositors i instituts de cooperació, on van participar divuit entitats vinculades al sector.

A més, des del dia 11 al 18 de novembre es va instal·lar l'exposició itinerant **Algèria, una país també denominat Al-Jaza'ir** de la Xarxa Vives Universitats al vestíbul del teatre del Campus de la UAB

Una reflexió i un desig

En el primer plenari es va tractar la concepció i pràctica del desenvolupament i de la cooperació per al desenvolupament des de la universitat

Els assistents escolten atents

Després de fer-nos reflexionar sobre els motius pels quals hem de cooperar, sobre com ho hem de fer, sobre quins són els agents relacionats amb el procés i

quin és el paper de la universitat, a la seva exposició Koldo Unceta, Catedràtic de la Universitat del País Basc, ens planteja també una reflexió i un desig:

"Amb tota probabilitat, el món que sorgeix després del desastre al que ens han dut el fonamentalisme del mercat i l'èmfasi en la competència com a motor del canvi, no podrà ser igual al d'abans. Però, no obstant això, gens ens garanteix que vagi a ser millor.

Com acadèmics i universitaris, tenim una gran responsabilitat a l'hora de comprendre els problemes i proposar alternatives. Com a persones tenim, a més, la responsabilitat de fer valer la solidaritat i el respecte dels drets humans com fonaments de l'ordre econòmic social.

És imprescindible que les propostes per a la reforma del sistema econòmic internacional no tornin a plantejar-se, únicament, des dels problemes que afecten al

Primer Plenari del IV Congrés Universitat i Cooperació

món ric. És imprescindible que ara, a diferència del que va ocórrer a Bretton Woods, la reforma de l'ordre econòmic internacional es plantegi des de la necessitat de plantar cara als problemes del conjunt de la humanitat, des dels reptes

que planteja l'avanç cap al desenvolupament humà i la sostenibilitat global.

Per a això, fa falta una nova visió de la cooperació al desenvolupament, que faci dels seus objectius, i de la coherència de polítiques per a assolir-los, l'autèntica prova de la seva eficàcia. Tant de bo que la universitat sàpiga ocupar el paper que li correspon en aquesta tasca".

Tant de bo la universitat sàpiga ocupar el paper que li correspon

L'educació ens ha de fer més justos

La universitat té un paper important com a eina d'anàlisi de la realitat i com a instrument d'acció i transformació social.

Que hi hagi una comunitat formada, compromesa i crítica és un requisit necessari per al desenvolupament humà sostenible. És important sentir que pertanyem a un únic món i la universitat té la capacitat d'ajudar a transformar aquest món únic. Però vivim en una societat cada vegada més complexa i global, on els canvis se succeeixen a una velo-

citat vertiginosa i on, cada vegada més, és necessària una visió integral, capaç de manegar aquesta complexitat i interpretar la interdependència dels fenòmens. S'han de començar a donar respostes al repte educatiu que implica la generació de ciutadans i ciutadanes conscients i actius en la construcció d'un món just i sostenible.

"Hem de canviar les nostres ulleres"

"La universitat té un paper important com a eina d'anàlisi de la realitat i com a instrument d'acció i transformació social. La universitat pot i ha de generar coneixement sobre el deute il·legítim, sobre el que el Nord deu al Sud, ha de realitzar més estudis sobre el comerç

d'armes, sobre l'impacte de les multinacionals, ha d'investigar per canviar el discurs de la pobresa (deixar de parlar de pobresa econòmica i començar a parlar de pobresa en matèria de drets humans), ha de treure a la llum qui són els responsables d'aquesta pobresa, la realitat

dels Plans d'Ajustament Estructural, de la inversió agrària europea, de la investigació farmacèutica, la universitat pot ajudar a donar veu a qui ara no en té i canviar les nostres ulleres per a què treballem conjuntament amb el Sud."

Itziar Ruiz Jiménez,
Universidad Autónoma de Madrid

La Revolució de Pensament

"Les universitats tenen l'obligació de dur a terme la revolució de pensament. Una educació de qualitat implica un model incloent de les plurals poblacions actuals. El repte és gran i requereix d'una acció con-

sensuada entre multitud d'actors, però hem de tenir clar que només amb models d'educació incloents podrem disposar dels processos per a convertir-nos en subjectes de canvi."

"No hem d'oblidar tampoc que l'homogeneïtzació de les llengües reforça l'hegemonia del poder. És la gran amenaça del món globalitzat."

"Avui més que mai, necessitem el plurilingüisme per

a que les nostres societats deixin de ser excloents.

És l'educació per al desenvolupament la que ha de començar pel reconeixement i valoració dels drets de cadascun dels nostres pobles i la que ha de protegir i fomentar el dret a la identitat."

Alta Hooker, Universidad Comunitaria Intercultural de las Regiones Autónomas de la Costa Caribe (Nicaragua)

Construir la ciutadania global des de la universitat

"La globalització planteja un desafiament al qual l'Educació per al Desenvolupament ha de respondre des de la promoció d'una consciència de ciutadania global". "Hem de defensar una Globalització Cosmopolita. El

model d'educació per al desenvolupament per a la ciutadania cosmopolita planteja el repte de ser una invitació al canvi de comportaments individuals i col·lectius, que ens recordi, d'una banda, que les nostres decisions afecten a les nostres vides i també a les dels altres; i per una altra, que els ciutadans tenim poder i capacitat per a influir en el desenvolupament d'aquest món i hem d'utilitzar-lo amb responsabilitat".

Alejandra Boni, Universitat Politècnica de València

Molts reptes del III congrés s'han fet realitat

"Com a investigadors, hem d'acceptar intel·lectualment la realitat. El que no implica conformar-s'hi moralment"

Després de tres dies d'anàlisi de la cooperació per al desenvolupament en l'àmbit universitari, va tenir lloc un acte de clausura on van participar la presidenta de la FAS, Mercedes Unzeta, la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional, Soraya Rodríguez Ramos, i el director general de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària de la Generalitat de Catalunya, David Minoves.

Durant l'acte el president del Comitè Científic i , Rafael Grasa, va presentar les conclusions del IV Congrés Universitat i Cooperació al Desenvolupament.

Les conclusions es van establir tenint en compte qui som, d'on venim i cap a

Grup de suport del IV Congrés

on anem. Per això, el doctor Grasa ens va recordar els dos anys el Dr. José Antonio Alonso, a l'anterior congrés

a Madrid.

Des de llavors, "molts dels reptes establerts s'han fet realitat, altres encara no". "Hem d'establir major

cooperació entre les universitats. Que prevalgui el treball conjunt" ens deia Grasa.

A més, afirmava que s'ha de "traçar una mirada més atenta a les necessitats del Sud. Abandonar decisions a partir de les nostres pròpies comunitats universitàries", ja que encara queda molta feina per fer.

De fet, un dels reptes futurs de la CUD és integrar a les universitats del Sud dins "dels òrgans col·legiats de decisió del sistema de cooperació per al desenvolupament", com ha succeït al Nord. Per això seria positiu "convidar a experts del sud als nostres consells de cooperació per al desenvolupament".

Tot i que encara queden moltes coses per fer en

matèria de cooperació, segons Grasa, "el pacient sembla gaudir de bona salut. Això sí, no hi ha dubte

La universitat ha de mantenir el seu esperit crític per evitar "malalties"

que té alguna malaltia crònica o almenys, riscos d'elles: finançament insuficient, risc de contagi de malalties alienes per excés de mercantilització i tecnocràcia, risc de paternalisme i assistencialisme amb el Sud, curtplacisme i abstracció autocomplaent".

Grasa ens va recordar que per evitar caure en qualsevol d'aquestes "malalties" és important que la universitat mantingui el seu esperit autocrític actual.

“No us quedeu en silenci”

Malalai Joia, vostè va néixer a Afganistan i va viure durant uns anys a camps de refugiats iranians i pakistanesos. Com es va convertir en l'activista que és ara?

El meu activisme va començar durant l'escola secundària en els camps de refugiats. Al matí era estudiant i a la tarda professora d'alfabetització per a dones refugiades. Després, quan vaig tornar a Afganistan amb la meua família, i durant el govern talibà, vaig continuar l'activisme de manera clandestina.

Moltes persones, a l'escoltar la seva història i les amenaces que sofreix des de 2003, podrien pensar que va arruïnar la seva vida amb un discurs de tres minuts. Està d'acord? Es penedeix alguna vegada d'aquell discurs?

Encara que la meua vida ha canviat tant des d'aquell dia, per problemes de seguretat, no considero haver arruïnat la meua vida. Havia de fer-ho, havia de dir la veritat. La gent sabia que no callava ni callaria en contra dels fonamentalistes, els talibans i els senyors de la guerra, i aquesta va ser la raó per la qual van votar per mi al 2003. Jo vaig prometre que sempre diria la veritat i denunciaria als criminals que van arruïnar el nostre país. Quan vaig escoltar els noms dels electes a participar en la Loya Jirga de 2003, va ser un xoc i el mateix va ocórrer al 2005. El 70% dels diputats del Parlament d'Afganistan són senyors

“Necessitem el suport de la societat civil. Sou la nostra única esperança”

de la guerra, fonamentalistes de l'Aliança del Nord, traficants de droga, fins i tot hi ha talibans en el parlament! Són els pitjors enemics de la justícia, dels drets humans i de les dones. *Human Rights Watch* va elaborar un informe al 2005 en el qual va publicar els noms de molts criminals de guerra, que van cometre delictes terribles en el passat i que ara estan al poder. Ells han convertit Afganistan en el centre de les màfies, fins i tot el germà del President Karzai, Walid Karzai, trafica droga. De fet, el 93% de l'opi que circula pel món, procedeix d'Afganistan!

Vostè ha estat viatjant per a sensibilitzar sobre la catàstrofe que viu Afganistan, i sempre demana a la societat civil occidental que alci la veu contra de les males polítiques dels seus governs cap a Afganistan i altres països. Exactament, què és el que voldria que demanéssim als nostres governs?

Crec que hauríeu de demanar que deixin de seguir polítiques tan equivocades com la del govern d'E.U.A. El que s'està fent en el meu país és una traïció a la democràcia, als valors que es van fer servir per a justificar la guerra a Afganistan, i aquesta traïció es paga

Malalai Joia (centre) i els estudiants organitzadors de l'acte

La valentia personificada

Malalai Joia, la diputada més jove del parlament d'Afganistan ha estat a Espanya informant sobre l'alarmant situació del seu país. El dilluns 27 d'octubre va oferir una xerrada a la UAB organitzada per la Plataforma Aturem la Guerra, i amb el suport de la FAS. Aquesta és la primera iniciativa presentada i aprovada a la Convocatòria d'Estudiants del Fons de Solidaritat de la UAB. Malalai Joia va conquistar l'atenció dels mitjans internacionals quan al 2003, durant la Loya Jirga celebrada per a ratificar la nova constitució, amb només 25 anys va criticar públicament als seus compatriotes per permetre la presència de senyors de la guerra

amb els impostos dels ciutadans occidentals! Les tropes estrangeres van envair el nostre país, després van dur al poder a criminals, fonamentalistes de l'Aliança del Nord, fins i tot talibans, i no són capaços de garantir la seguretat del nostre poble. Els problemes principals a Afganistan són la inseguretat i la pobresa. Almenys 300.000 nens no poden anar a escola per la inseguretat, i les dones viuen en un autèntic infern. Necessitem el vostre suport, sou la nostra única esperança.

Està vostè a favor de la retirada de les tropes estrangeres? No li fa por que pugui explotar una guerra civil si se'n van?

Ja hi ha una guerra civil a Afganistan! Les tropes estrangeres són víctimes de les males polítiques dels seus governs, però no només no garanteixen la seguretat, sinó que suposadament van

i criminals a la Loya Jirga. Va acusar als fonamentalistes de la ruïna del país i de l'opressió de les dones i va declarar que haurien de ser jutjats per un tribunal. Des de llavors ha estat amenaçada de mort i ha patit quatre intents d'assassinat. No obstant això, va ser triada diputada al 2005 i no va deixar de denunciar públicament la situació. Per això, al 2007 va ser expulsada del parlament. Des de llavors Malalai ha viatjat per Europa, E.U.A i Canadà per continuar explicant la veritat i sensibilitzar a la societat civil occidental de les conseqüències de l'ocupació d'Afganistan davant la falta de suport governamental.

venir per acabar amb els talibans i tanmateix estan jugant a Tom i Jerry amb ells: els governs de molts països necessiten que els talibans segueixin a Afganistan, per a tenir l'excusa perfecta

“A Afganistán no existeix l'estat de dret, les dones viuen en un infern”

per a quedar-se en el nostre país, que només els interessa per la seva posició geoestratègica. I a més, jugant a aquest joc, bombardegen i maten a civils! Un exemple és l'atac aeri de l'OTAN que va matar al voltant de 90 civils recentment, en la província de Kandahar. La història demostra que cap nació pot alliberar a una altra, alliberar-nos és la nostra responsabilitat. Si les tropes no marxen, crec que tard o d'hora, haurien d'afrontar

la nostra resistència. No tenen cap suport per part del poble afganès, perquè no ens estan ajudant.

Una de les raons per a la invasió d'Afganistan era l'alliberament de les dones afganeses. Els drets de les dones són garantits en les lleis afganeses actuals?

Afganistan va ratificar alguns instruments internacionals de drets humans, però no són implementats realment. Per exemple, tot i que sigui clarament il·legal segons aquests instruments, el parlament del país va votar una llei per establir l'edat legal per al matrimoni de les noies als 16 anys.

És cert que les dones que recorren a la policia per a denunciar abusos sexuals són, en molts casos, empresonades per adulteri?

Sí, és així absolutament. I, a més, normalment els responsables no són condemnats. Un exemple és el de Bashira, una noia de 14 anys que va ser violada per tres homes. Com un d'ells és el fill d'un membre del parlament, la policia no va investigar el cas, i actualment els tres segueixen lliures. Aquesta noia va intentar suïcidar-se. Però el seu no és un cas aïllat. Segons la UNIFEM (*United Nations Development Fund for Women*), el 65% de les 50.000 vídues de Kabul, així com milers de dones en el país, veuen el suïcidi com l'única manera de fugir del seu sofriment. D'altra banda, un informe de *Women Kind* de l'any 2008 conclou que la violència cap a les dones, sobre tot de tipus sexual, arriba a proporcions epidèmiques a l'Afganistan, i que prop del 80% de les dones afganeses ha sofert abusos sexuals alguna vegada. L'actual llei afganesa dona certa protecció a les dones, tot i que no tanta com deuria. Però ni aquesta mínima protecció és implementada perquè no existeix l'estat de dret a Afganistan. I, com podria existir-hi, quan el 70% dels diputats són criminals i el govern no té absolutament cap control fora de Kabul?

Ha pensat alguna vegada en deixar Afganistan i construir una nova vida en un altre país?

No. Em sento tan honrada pel suport que tanta gent pobre i desesperada d'Afganistan m'està donant, que no els abandonaré. A Afganistan va haver molts homes i dones que estimaven la pau i la democràcia, i que van ser assassinats pel seu activisme, per dir la veritat i també perquè la gent els donava suport. Jo només estic seguint les petjades d'aquests herois i heroïnes, i espero estar sent una bona estudiant. En nom del meu poble, us agraeixo el vostre suport i us demano que no us quedeu en silenci, que aixequen la vostra veu al costat de la nostra. Gràcies.

Valentina Saini
Estudiant UAB i participant del Fons de Solidaritat de la FAS